

SPIS TREŚCI

AKTUALNE PROBLEMY PEDAGOGICZNE

Klaudia Pietrań, Maja Błaszczuk – Wyzwania w pracy młodego nauczyciela. Czy uczelnie wyższe przygotowują do zawodu?

3

METODY NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Magdalena Leżucha – Tutoring szansą rozwoju talentów w polskiej szkole

8

Agnieszka Weyer – Gimnastyka twórcza Rudolfa Labana we wspomaganiu rozwoju dziecka

14

Oksana Derkacz, Halina Tarasenko – Realizacja potencjału wychowawczego artepagogiki w przestrzeni edukacyjnej szkoły podstawowej na Ukrainie

21

ŚRODOWISKO I WYCHOWANIE

Paweł Prüfer – Aktywność sportowa – metamorfoza czy dezintegracja? Uwolnienie czy uzależnienie? Przypadek amatora biegacza długodystansowego we współczesnym kontekście cywilizacyjnym

26

Aleksandra Walecka – Dom studencki jako środowisko sprzyjające rozwojowi osobistemu i społecznemu w opiniach jego mieszkańców

32

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE

Magdalena Tomaszewska – Wolontariat na Światowych Dniach Młodzieży – fenomen pedagogiczny

36

KRONIKA

Agnieszka Nymś-Górna – O pobycie osób z niepełnosprawnością intelektualną lub chorych psychicznie w jednostkach penitencjarnych

42

LEKTURY STARE I NOWE

Jan A. Malinowski – Meandry nauczycielskiej drogi

43

WKŁADKA METODYCZNA

Antoni Kalka – Trudności wychowawcze w szkole. Propozycje działań wychowawczych

I

Natalia Jeżewska, Daria Rajda-Marek – Kontakt z dziełem literackim a potrzeby dziecka w wieku wczesnoszkolnym

VI

Streszczenia artykułów w języku angielskim i polskim są zamieszczone na stronie internetowej: www.weakapit.pl

Redakcja naukowa niniejszego numeru:

Jan A. Malinowski

CONTENT

CURRENT PEDAGOGICAL PROBLEMS

Klaudia Pietrań, Maja Błaszczuk – Challenges in a young teacher's work. Does university prepare for the profession?

3

EDUCATION AND SOCIALIZATION METHODS

Magdalena Leżucha – Tutoring as a chance for talent development in a Polish school

8

Agnieszka Weyer – The creative gymnastic of Rudolf Laban as a support for child's development

14

Oksana Derkacz, Halina Tarasenko – Implementation of the educational range of artepagogogy in the educational space of primary schools in Ukraine

21

ENVIRONMENT & EDUCATION

Paweł Prüfer – Sports activity – metamorphosis or disintegration? Release or addiction? The case of an amateur long-distance runner in the contemporary civilizational context

26

Aleksandra Walecka – A hall of residence as the favorable environment for personal and social development in opinion of its inhabitants

32

CHRISTIAN EDUCATION

Magdalena Tomaszewska – Volunteerism at World Youth Day – a pedagogical phenomenon

36

CHRONICLE

Agnieszka Nymś-Górna – For the stay of persons with intellectual disabilities or mentally ill persons in penitentiary establishments

42

OLD & NEW READINGS

Jan A. Malinowski – Meander the way teachers

43

METHODOLOGICAL ATTACHMENT

Antoni Kalka – Pedagogical difficulties in the school. Proposition of educational treatment

I

Natalia Jeżewska, Daria Rajda-Marek – Contact with literary work and needs of early school child

VI

Polish and English versions of abstracts are available here: www.weakapit.pl

Wersja papierowa czasopisma jest wersją pierwotną, w której w ostatnim numerze z danego roku publikowana jest lista recenzentów (bez wskazania opiniowanych tekstów, zgodnie z procedurą określoną przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla czasopism objętych oceną parametryczną). Lista recenzentów z lat poprzednich jest zamieszczona na stronie internetowej: www.weakapit.pl

WYCHOWANIE NA CO DZIEŃ Czasopismo założone w 1993 roku przez Toruńską Fundację Edukacyjną przy UMK „Copernicus”

Rada Naukowa: Andrzej Olubiński (przewodniczący), Jaroslav Balvín (Czechy), Friedrich W. Busch (Niemcy), Olga Chyżna (Ukraina), Ihor Dobriansky (Ukraina), Tomáš Dohnal (Czechy), Józef Górniewicz, Anna Hudecová (Słowacja), Czesław Kosakowski, Mirosław Kowalski, Blahoslav Kraus (Czechy), Mária Machalová (Słowacja), Tatiana Matulayová (Czechy), Katia Mitowa (USA), Aleksander Nalaskowski, Małgorzata Orłowska, Krzysztof Piątek, Erich Petlák (Słowacja), Andrzej Radziejewicz-Winnicki, Bogusław Śliwerski, Wiesław Theiss, Mykola Zymomrya (Ukraina)

Redakcja: Jan Adam Malinowski (redaktor naczelny), Tomasz Biernat, Jadwiga Jastrząb, Anna M. Kola (redaktor językowy), Małgorzata Kowalik-Olubińska, Tomasz Kruszewski, Katarzyna Kuziak, Janina Malinowska (redaktor językowy), Ryszard Mikulski (redaktor techniczny), Karol Orłowski (redaktor statystyczny), Paweł Sobierajski, Jacek Szczepkowski, Katarzyna M. Wasilewska-Ostrowska (sekretarz redakcji)

WYCHOWANIE NA CO DZIEN

Nr 1 (268), 2018

AKTUALNE PROBLEMY PEDAGOGICZNE

Klaudia Pietrań, Maja Błaszczuk

Wyzwania w pracy młodego nauczyciela.

Czy uczelnie wyższe przygotowują do zawodu?

Streszczenie: Artykuł prezentuje problematykę dotyczącą przygotowania przyszłych nauczycieli do zawodu. Wskazuje na prawne podstawy profesji, jak też analizuje opinie na temat systemu kształcenia samych zainteresowanych. Porusza ponadto problematykę relacji społecznych panujących w szkole, wyzwania z jakimi zderzyli się młodzi nauczyciele i ich poczucia przygotowania do realizacji zadań zawodowych.

Słowa kluczowe: szkolnictwo wyższe, system kształcenia nauczycieli, młody nauczyciel, trudności w pracy młodego nauczyciela.

METODY NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Magdalena Leżucha

Tutoring szansą rozwoju talentów w polskiej szkole

Streszczenie: We współczesnej szkole jednostki o ponadprzeciętnych zdolnościach traktowane są w sposób marginalny. Wynika to zapewne ze strachu zarówno nauczycieli, jak i uczniów przed jednostką mocniejszą intelektualnie, ale również z braku wiedzy kadry pedagogicznej w jaki sposób postępować z uczniami zdolnymi i jak rozwijać przejawiane przez nich talenty. Z tego powodu kluczowym staje się poszukiwanie nowatorskich rozwiązań, które poprawią jakość opieki dydaktyczno-wychowawczej nad uczniami zdolnymi. Podstawowym celem tutoringu jest dostrzec talent i rozwinąć potencjał, gdyż od właściwego kształcenia uczniów zdolnych zależy przyszłość naszego społeczeństwa.

Wdrożenie tutoringu w szkołach nie stanowi na pewno panaceum na marnotrawienie talentów w polskich szkołach, ale może być bodźcem ograniczającym to niepokojące zjawisko.

Słowa kluczowe: tutoring, talent, zdolności, umiejętności, praca jeden na jeden, uczenie się, tutoring rówieśniczy, strefa najbliższego rozwoju

*

Agnieszka Weyer

Gimnastyka twórcza Rudolfa Labana we wspomaganie rozwoju dziecka

Streszczenie: Niniejszy artykuł dotyczy gimnastyki twórczej w edukacji dziecka w wieku przedszkolnym, wczesnoszkolnym, a także korzystającego z edukacji specjalnej. Celem autorki było zaprezentowanie metody gimnastyki twórczej Rudolfa Labana oraz zbadanie zakresu stosowania i skuteczności tejże metody w pracy z dzieckiem w przedszkolu, szkole podstawowej i szkole specjalnej. Istotne dla piszącej te słowa było także ustalenie czy i w jakim stopniu poezja inspiruje dziecko do podejmowania twórczej aktywności ruchowej. W tym celu przeprowadzono badania w Publicznym Przedszkolu nr 2 we Lwówku Śląskim, Szkole Podstawowej w Pławnej Górnej oraz w Zespole Placówek Edukacyjno-Wychowawczych we

Lwówku Śląskim – Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym (169 dzieci i 46 pedagogów). W całym artykule znajdują się odniesienia w treści przede wszystkim do dziecka, jego potrzeb i możliwości, głównie w kontekście gimnastyki twórczej oraz rodzaju placówki edukacyjnej, z której korzysta. Podjęte problemy badawcze są wciąż aktualne i wymagają dalszych badań, także w szerszym zakresie.

Słowa kluczowe: dziecko, gimnastyka twórcza, edukacja specjalna

*

Oksana Derkacz, Halina Tarasenko

Realizacja potencjału wychowawczego artep pedagogiki w przestrzeni edukacyjnej szkoły podstawowej na Ukrainie

Streszczenie: W artykule zostały wyznaczone tendencje rozwoju przestrzeni edukacyjnej na etapie rozbudowy społeczeństwa obywatelskiego na Ukrainie w odniesieniu do paradygmalnych zmian we współczesnej filozofii edukacji. Opracowanie poświęcone jest aktualnym problemom wychowania do wartości dzieci w młodszym wieku szkolnym w warunkach współczesnej przestrzeni informacyjnej. Jako instrument wpływu wychowawczego proponuje się artep pedagogikę, którą autorki artykułu definiują jako innowacyjną osobowościowo ukierunkowaną technikę harmonizacji rozwoju osobowościowego dzieci. Uwaga autorek skupia się na prezentacji doświadczeń ukraińskich naukowców i pedagogów-praktyków dotyczących realizacji potencjału wychowawczego artep pedagogiki na przykładzie wykorzystania bajki psychokorekcyjnej.

Słowa kluczowe: artep pedagogika, potencjał wychowawczy, bajka psychokorekcyjna, multimodalne podejście.

ŚRODOWISKO I WYCHOWANIE

Paweł Prüfer

Aktywność sportowa – metamorfoza czy dezintegracja? Uwolnienie czy uzależnienie? Przypadek amatora biegacza długodystansowego we współczesnym kontekście cywilizacyjnym

Streszczenie: Wyzwania cywilizacyjne odsłaniają siłę i słabość jednostki. Jej kondycja psychofizyczna skorelowana jest z poczuciem sprawstwa i determinacją ponowoczesnych struktur. Bieganie, zwłaszcza długodystansowe, wynika z pierwotnej potrzeby samokształtowania, by uchronić się przed egzystencjalnymi zagrożeniami. Jest też wynikiem ponowoczesnego trendu autoafirmacji. Dobrostan psychofizyczny biegacza lokuje się w napięciu sukcesów i porażek. Motywacja do tej formy aktywności jest konsekwencją i echem linearno-cyklicznych procesów rozwojowych społeczeństwa i jednostki, uruchamiających tendencje metamorficzne.

Słowa kluczowe: jednostka, zdrowie, społeczeństwo, bieganie, aktywność fizyczna, metamorfoza, rozwój

*

Aleksandra Walecka

Dom studencki jako środowisko sprzyjające rozwojowi osobistemu i społecznemu w opiniach jego mieszkańców

Streszczenie: Artykuł podejmuje rozważania dotyczące wychowawczej roli środowiska domu studenckiego, jako miejsca kształtowania jego mieszkańców. Zaprezentowane wnioski zostały poparte analizą badań własnych, wskazująca na to, iż akademik jest przestrzenią, w której przebiega intensywny proces rozwojowy młodego człowieka. Ukazano, że mieszkanie w dużej zbiorowości rówieśników, przyczynia się do poprawy umiejętności społecznych oraz jest miejscem nawiązywania intensywnych relacji pomiędzy mieszkańcami. Funkcjonowanie w społeczności akademickiej kształtuje w nich poczucie wspólnoty oraz przynależności, tworząc tym samym grupę bliskich sobie ludzi. Dom studencki, jako przestrzeń codziennego życia studentów, uczy ich samodzielności, adaptacji do nowych warunków oraz wyposaża w nowe umiejętności praktyczne. Zamieszkiwanie w akademiku dostarcza nowych doświadczeń, które mogą okazać się przydatne w dorosłym życiu.

Słowa kluczowe: student, dom studencki, wychowanie

WYCHOWANIE CHRZEŚCIJAŃSKIE

Magdalena Tomaszewska

Wolontariat na Światowych Dniach Młodzieży – fenomen pedagogiczny

Streszczenie: W artykule przedstawiono pedagogiczny fenomen wolontariatu na Światowych Dniach Młodzieży. Dokonano jego charakterystyki przedstawiając rodzaje i specyfikę chrześcijańskiego wolontariatu dającego możliwość spotkania młodzieży z różnych krajów świata. Wskazano na potrzeby i poszukiwania współczesnych młodych ludzi skupiających się na takich kwestiach jak: wspólnotowość, sens życia, wartości chrześcijańskie.

Słowa kluczowe: wolontariat, Światowe Dni Młodzieży – ŚDM, wolontariat ŚDM, wolontariat chrześcijański, Pedagogia JP2, Jan Paweł 2, Papież Franciszek, wspólnotowość

KRONIKA

Agnieszka Nymś-Górna

O pobycie osób z niepełnosprawnością intelektualną lub chorych psychicznie w jednostkach penitencjarnych

LEKTURY STARE I NOWE

Jan A. Malinowski

Meandry nauczycielskiej drogi

(Recenzja: Jowita Synal, Jolanta Szempruch, *Od zapatu do wypalenia? Funkcjonowanie nauczycieli w codzienności szkolnej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2017, ISBN 978-83-7133-684-3)

WKŁADKA METODYCZNA

Antoni Kalka

Trudności wychowawcze w szkole. Propozycje działań wychowawczych

Streszczenie: W artykule podjęto próbę prezentacji i analizy wybranych problemów edukacyjnych uczniów o charakterze wychowawczym. Zwrócono uwagę na to, że wadliwe zachowania dzieci i młodzieży mogą przybierać zarówno różne formy, jak i charakteryzują się zróżnicowaną intensywnością. Omówiono podstawowe przyczyny i przejawy trudności wychowawczych, jak też zasygnalizowano działania szkoły w pracy z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze. W tekście artykułu uwzględniono również przykładowy scenariusz zajęć godziny wychowawczej, mający na celu eliminację wyłonionych przez uczniów, w trakcie zajęć, trudności w prawidłowym zachowaniu, jak i ustalenie wspólnie z nauczycielem planu wychowawczego.

Słowa kluczowe: wychowanie, student, nauczyciel, trudności edukacyjne

*

Natalia Jeżewska, Daria Rajda-Marek

Kontakt z dziełem literackim a potrzeby dziecka w wieku wczesnoszkolnym

Streszczenie: Tekst stanowi propozycję zajęć dedykowanych dziecku w wieku wczesnoszkolnym, realizowanych w oparciu o dzieło literackie. Zwraca szczególną uwagę na znaczenie literatury względem potrzeb i możliwości dziecka, a także pokazuje nowoczesną i atrakcyjną formę realizacji zajęć przy wykorzystaniu pracy z wierszem, co pozytywnie wpływa na kontakt dziecka z literaturą, rozwija jego ekspresję twórczą i kompetencje czytelnicze.

Słowa kluczowe: tekst literacki, dziecko w wieku wczesnoszkolnym, interpretacja głosowa tekstu, inscenizacja, drama edukacyjna.